

Konserwator malarstwa i rzeźby polichromowanej,
Dyplom ASP w Warszawie nr 11091 z 19.10.2015 r.

This image shows a close-up of a painted wooden panel, likely from a medieval manuscript or a piece of furniture. The panel features two square compartments, each containing a symmetrical, stylized floral or foliate design. The designs are painted in vibrant colors: blue, red, and gold, set against a dark, possibly black, background. The compartments are separated by a central vertical wooden strip. The entire panel is framed by a wide, light-colored wooden border. The painting style is characteristic of the late Gothic or early Renaissance period, with its emphasis on bold, stylized forms and rich color.

mgr Zuzanna Ptaszyńska

WUOR-2RR.5144.M1.2020.KS
2 du. 1.12.2020

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH SALI ARKADKOWEJ W PAŁACU I. K.
POZNAŃSKIEGO, W MUZEUM MIASTA ŁODZI.

Spis treści

Historia obiektu	3
Bibliografia i źródła	4
Technika i Technologia wykonania	4
Sufit w części korytarzowej.	4
Ściany w części korytarzowej.	5
Boazerie i drzwi w części korytarzowej.....	5
Ściany w głównej części sali.	6
Boazerie, sufit i drzwi drewniane w głównej części sali.....	6
Stan zachowania i przyczyny zniszczeń	7
Sufit w części korytarzowej.	7
Ściany w części korytarzowej.	8
Boazerie drewniane i drzwi w części korytarzowej.	8
Ściany w głównej części sali.	8
Boazerie, sufit i drzwi w głównej części Sali.....	9
Cele prac.....	10
Założenia konserwatorskie	10
Program prac konserwatorskich	11
Ściany w części korytarzowej	11
Konserwacja sufitu w części korytarzowej sali.....	12
Renowacja wtórnego witrażu w części korytarzowej sali.....	13
Konserwacja fakturalnych tapet na ścianach w głównej części sali.	14
Boazerie, sufit drewniany i elementy architektoniczne.....	15
Konserwacja rzeźbionych płycin i kapiteli ozdobionych foliami złota i srebra.	16
Konserwacja stolarki drzwiowej w części korytarzowej.	17
Konserwacja stolarki drzwiowej w głównej części sali.	17
Zalecenia dla użytkownika – program opieki profilaktycznej.....	19
Dokumentacja fotograficzna	20

Historia obiektu

Pałac Izraela Poznańskiego w Łodzi powstawał na przełomie lat 1877-1903. Budynek o charakterze reprezentacyjno-handlowym z częścią mieszkalną powstał w skutek przebudowy niewielkiego domu murowanego u zbiegu ul. Ogrodowej i Stodolnianej (dziś Zachodniej). Autorem pierwszej rozbudowy był absolwent petersburskiej akademii sztuk pięknych Hilary Majewski. Jego projekt rezydencji nawiązywał do renesansu francuskiego, jednak wprowadzał wiele nowoczesnych udogodnień takich jak elektryczność, ogrzewanie centralne, urządzenia gazowe oraz oranżeria kryta trzema kopułami żeliwno-szklanymi na piętrze. Projekt ten nie został w pełni ukończony ze względu na błędy w obliczeniach konstrukcji dachów, a co za tym idzie braku pozwolenia na budowę. W roku 1899 projekt zostaje zmieniony przez Juliusza Junga, architekta ze Stuttgartu i inżyniera Dawida Rosenthala. Ostateczne przebudowy pałacu wykonane zostały po śmierci Izraela Poznańskiego, przez jego synów, dla których projekt rozbudowy wykonał Adolf Zeligson – inżynier, absolwent Instytutu Inżynierów Cywilnych w Petersburgu.¹

W kwestii wykonania pierwszych projektów nie ma dokładnej zgodności. Mimo, że zachowany pierwszy projekt pałacu z 1888 roku sygnowany jest przez H. Majewskiego nie można wykluczyć, że powstał on w pracowni Junga. Drugi projekt rozbudowy pałacu, z roku 1898, wykonany wraz z Dawidem Rosenthałem sygnowany był natomiast przez Franciszka Chełmińskiego.² Juliusz Jung był obywatelem pruskim, dlatego nie posiadał odpowiednich uprawnień architektonicznych na terenie Rosji i nie mógł oficjalnie podpisywać się pod swoimi projektami. Ostateczny projekt rozbudowy wykonał Adolf Zeligson, który w roku 1884 najprawdopodobniej odbywał praktyki w Stuttgarcie u Juliusza Junga.³ Widoczne są zatem silne powiązania między twórcami projektu Pałacu I. K. Poznańskiego.

I wojna światowa doprowadziła do zamknięcia rynków zbytu i osłabienia gospodarki. Brak zysków i długi zaciągnięte w banku włoskim doprowadziły do przejęcia przez bank

¹

<http://pliki.altix.pl/Fundacja/przewodnik%20Architektura%20i%20wn%C4%99trza%20Pa%C5%82%C4%85cu%20Rodziny%20Pozna%C5%84skich%20w%20%C5%82odzi.pdf> [11.06.2020r.]

² K. Stefański, *Wielkie rody fabrykanckie Łodzi i ich rola w ukształtowaniu oblicza miasta*, Łódź 2014, s. 103-104.

³ K. Stefański, *Ludzie, którzy zbudowali Łódź. Leksykon architektów i budowniczych miasta.*, Łódź 2013, s. 77-81.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH SALI ARKADKOWEJ W PAŁACU I. K.
POZNAŃSKIEGO, W MUZEUM MIASTA ŁODZI.

firmy. Sam pałac stał się natomiast siedzibą Urzędu Wojewódzkiego. Zmiana użytkowania budynku wymagała kolejnych remontów. W roku 1934 zlikwidowano znajdujący się na piętrze ogród zimowy i na jego miejscu dobudowano pomieszczenia biurowe i mieszkalne. W czasie II wojny światowej w pałacu mieściły się naczelne władze i główne wydziały Rejencji Łódzkiej – w tym okresie przebudowane zostały zabytkowe wnętrza. Po roku 1945 budynek na powrót został siedzibą Urzędu Wojewódzkiego. W tym okresie przedłużone zostało skrzydło boczne, a na przełomie lat 50. i 60. XX w. dobudowane zostało skrzydło północne. Od 1975 roku część pałacu stanowi siedzibę Muzeum Miasta Łodzi.⁴

Nie zachowały się żadne zdjęcia ani dokumenty dotyczące sali arkadkowej.

Bibliografia i źródła

Bibliografia:

- K. Stefański, *Ludzie, którzy zbudowali Łódź. Leksykon architektów i budowniczych miasta (do 1939 roku)*, Łódź 2013.
- K. Stefański, *Wielkie rody fabrykanckie Łodzi i ich rola w ukształtowaniu oblicza miasta*, Łódź 2014

Źródła internetowe:

- <http://pliki.altix.pl/Fundacja/przewodnik%20Architektura%20i%20wn%C4%99trza%20Pa%C5%82%C4%85cu%20Rodziny%20Pozna%C5%84skich%20w%20%C5%82odzi.pdf> [11.06.2020r.]
- <https://baedekerlodz.blogspot.com/2014/06/miasto-w-miescie-czyli-wizja-izraela.html> [19.06.2020r.]
- <https://www.szukajwarchiwach.gov.pl/jednostka/-/jednostka/2811110> [20.06.2020r.]

Technika i Technologia wykonania

Sufit w części korytarzowej.

Sufit murowany przykryty tynkiem wapienno-piaskowym. Bezpośrednio na tynku położona jest warstwa gipsu z klejem. Gips pomalowany został farbą z dodatkiem żółcieni i czerwieni żelazowej. Całość została pokryta laserunkiem nadającym farbie połysk. Elementy sztukatorskie wykonane zostały z zaprawy wapienno piaskowej, która następnie została zaizolowana klejem glutynowym i przykryta warstwą gipsu,

⁴

<http://pliki.altix.pl/Fundacja/przewodnik%20Architektura%20i%20wn%C4%99trza%20Pa%C5%82%C4%85cu%20Rodziny%20Pozna%C5%84skich%20w%20%C5%82odzi.pdf> [11.06.2020r.]

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH SALI ARKADKOWEJ W PAŁACU I. K.
POZNAŃSKIEGO, W MUZEUM MIASTA ŁODZI.

w którym opracowano detale rzeźbiarskie. Gips został zaizolowany warstwą kleju glutynowego i pomalowany żółtą farbą. Na części listew odkryto folię metalową położoną na mikstion olejny. W późniejszym czasie sufit był wielokrotnie przemalowywany. Zgodnie z wykonanymi badaniami na oryginalnych warstwach znajdują się trzy dodatkowe warstwy chronologiczne.

W centralnej części sufitu znajduje się witraż. Został on wykonany wtórnie, na wzór witraży znajdujących się w przylegającym do sali korytarzu.

Ściany w części korytarzowej.

Na murze ceglany położony został tynk wapienno-piaskowy. Tynk rozpoczyna się na wysokości jednego metra od podłogi. Następnie na ścianach zostały zainstalowane boazerie z drewna jesionowego. W blendach między boazerią ściany pokryte zostały pobiałą wapienną z dodatkiem kredy. Tak przygotowana powierzchnia pokryta została farbą w kolorze szarym. Następnie ściany przykryte zostały warstwą przeklejenia, które najprawdopodobniej zostało dodatkowo wypolerowane.

Na ścianach zaobserwowano dwie wtórne warstwy wymalowań. W późniejszym czasie ściany przysłonięte zostały tkaninami – świadczą o tym pozostałości zielonych nitek i gwoździ tapicerskich na wtórnych listwach boazerii otaczających blendy. Obecnie ściany również są osłonięte tkaninami, stanowiącymi dekorację filmową.

Boazerie i drzwi w części korytarzowej.

Boazeria drewniana wykonana została z drewna jesionowego. Elementy boazerii są łączone ze sobą na wpust i dodatkowo wzmocnione klejem stolarskim. Na ścianie północnej znajdują się dwuskrzydłowe dębowe drzwi, które są wmontowane równo z powierzchnią boazerii. We wnękach w ścianie południowej i zachodniej znajdują się drzwi dwuskrzydłowe. Drzwi na ścianie zachodniej wykonane zostały z drewna jesionowego, natomiast drzwi na ścianie południowej od strony sali arkadkowej wykonane zostały z drewna jesionowego, natomiast od strony sali jadalnianej z drewna dębowego. Wnęki drzwiowe są obłożone boazerią. Drewno w części korytarzowej pokryte jest jedną warstwą przezroczystego lekko żółtego lakieru. Boazerie podlegały pracom renowacyjnym. Część elementów była reperowana, a część została wymieniona. Obecnie znajdujące się listwy oddzielające boazerię od malowanych blend są wtórne,

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH SALI ARKADKOWEJ W PAŁACU I. K.
POZNAŃSKIEGO, W MUZEUM MIASTA ŁODZI.

o czym świadczy granica opracowania warstwy malarskiej na ścianach. Wtórne są również płyciny w środkowej części ściany zachodniej i listwy przypodłogowe.

Ściany w głównej części sali.

Na ścianach ceglanych położony został tynk wapienno-piaskowy. Tynk znajduje się jedynie w górnych częściach ściany, które nie były zasłonięte boazerią drewnianą. Na tynku położona została warstwa wyrównująca z gipsu. Na nią przyklejone zostały dwie warstwy papieru, na górnej warstwie znajduje się warstwa zielonej farby. Na tak przygotowane podłoże położona została warstwa masy celulozowej z klejem, w której odcisnięty został wzór ornamentalny – rodzaj strukturalnej tapety. Warstwa ta została pokryta gruntem i pomalowana zieloną farbą z wyraźnymi ziarnami malachitu.

Na oryginalnych warstwach znajdują się cztery warstwy chronologiczne wtórnych wymalowań, wiadomo również, że ściany dwukrotnie były przysłonięte tkaninami.

Boazerie, sufit i drzwi drewniane w głównej części sali.

Boazerie wykonane zostały z drewna dębowego o silnie widocznym bluszczu i konstrukcji sosnowej fornirowanej drewnem dębowym. Rama i główna ściana okładziny została wykonana z drewna sosnowego. Widoczne części, głównie w dolnej partii zostały pokryte fornirem dębowym. Do tak przygotowanego podłoża konstrukcyjnego przymocowane zostały listwy i płyciny z drewna dębowego oraz płyciny z rzeźbionymi złożonymi ornamentami. Ścianki boazerii zostały zmontowane na wpusty i klej stolarski. Poszczególne segmenty drewnianej okładziny zostały przymocowane do ściany na haki. W górnym pasie boazerii znajdują się płyciny z rzeźbionymi motywami roślinnymi. Rzeźbienia pokryte zostały pulmentem, a następnie pozłoczone i posrebrzone. Srebra dodatkowo pokryte zostały lekko żółtym laserunkiem. Tło między rzeźbieniami pokryte zostało złotem bezpośrednio na drewno – najprawdopodobniej użyte zostało złoto proszkowe wymieszane z klejem np. gumą arabską (tzw. złoto muszelkowe).

Drzwi na ścianie północnej są drzwiami trzyskrzydłowymi. Są wykonane z drewna dębowego i ozdobione licznymi rzeźbieniami, które są pozłoczone analogicznie do ozdobnych płycin na ścianach boazerii.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH SALI ARKADKOWEJ W PAŁACU I. K.
POZNAŃSKIEGO, W MUZEUM MIASTA ŁODZI.

Drzwi na ścianie południowej są drzwiami dwuskrzydłowymi, osadzonymi we wnęce. Są wykonane z drewna dębowego i ozdobione licznymi rzeźbieniami, które są pozłoczone analogicznie do ozdobnych płycin na ścianach boazerii.

Sufit wykonany został z drewna dębowego. Zarówno w centralnej osi sufitu jak i w narożnikach łączących okładziny sufitowe ze ścianą znajdują się rzeźbione płyciny wtórnie pozłoczone szlagmetalem. W zachodniej części sufit oparty jest łukach wspartych na dwóch kolumnach. Na listwie łączącej sufit z łukami umieszczone są małe złoczone tarcze. Kolumny mają przekrój ośmioboku ich trzon jest kanelowany, a kapitel rzeźbiony w motywy roślinne i karty do gry. Kapitel jest złoczony i srebrzony na pulment, a elementy kart są dodatkowo malowane na czarno i czerwono.

Stan zachowania i przyczyny zniszczeń

Sufit w części korytarzowej.

Ogólny stan zachowania tynków jest dobry. Na suficie widoczne są jednak liczne spękania – zwłaszcza w narożnikach pomieszczenia, w tych miejscach osłabiona jest również adhezja tynku do podłoża.

Sufit w części korytarzowej był trzykrotnie przemalowywany farbami olejnymi. Pod każdą warstwą wtórnej farby znajduje się grunt z gipsu. Adhezja nawarstwień do oryginału jest bardzo dobra. Ze względu na obecność wtórnych warstw trudno dokładnie oszacować ilość zachowanego oryginału i jego stan zachowania. W miejscu wykonanych odkrywek stan zachowania oryginału jest dobry, jednak nie wiadomo, jak zachował się on w innych miejscach. Znajdujące się w środkowej części sufitu sztukatorskie gzymsy są w dużej mierze odtworzone na nowo, a w miejscach, gdzie zachował się oryginał osłabiona jest kohezja i adhezja warstw.

Duży wpływ na stan zachowania dekoracji miały późniejsze zmiany aranżacji pomieszczenia.

W złym stanie jest również znajdujący się w centrum sufitu wtórny witraż. Ołowiane łączenia szkiełek uplastyczniały się, przez co cała powierzchnia witrażu wybrzuszyła się. Trudno dokładnie określić czy przyczyną odkształceń jest użycie złych materiałów czy niewłaściwe wykonanie konstrukcji witrażu. Dalsze uplastycznianie się łączeń ołowianych może doprowadzić do uszkodzenia obiektu.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH SALI ARKADKOWEJ W PAŁACU I. K.
POZNAŃSKIEGO, W MUZEUM MIASTA ŁODZI.

Ściany w części korytarzowej.

Stan zachowania tynków jest bardzo dobry. W odsłoniętych do badań miejscach tynki wykazywały bardzo dobrą adhezję do podłoża i dość dobrą kohezję. Nie znaczy to jednak, że całe tynki są w równie dobrym stanie – obecność licznych warstw wtórnych na powierzchni obiektu utrudnia dokładne określenie stanu zachowania oryginału.

Ściany w części korytarzowej zamalowane są dwoma warstwami farby olejnej. W miejscach wykonania odkrywek oryginalna warstwa malarska wykazuje dość dobrą kohezję, jednak w wielu miejscach adhezja warstw malarskich do tynku jest bardzo osłabiona.

Boazerie drewniane i drzwi w części korytarzowej.

Zarówno boazerie, jak i drzwi są w bardzo dobrym stanie. Okładziny ścienne przechodziły prace renowacyjne. Część elementów zostało dorobionych lub wymienionych. Widać to przede wszystkim przy górnym gzymsie, wtórne są również listwy oddzielające boazerię od blend, część płyt na ścianie zachodniej oraz listwy przypodłogowe.

Drzwi znajdujące się w tej części pomieszczenia są w dość dobrym stanie zachowania. Jedynie w partii przypodłogowej widoczne są nieliczne uszkodzenia mechaniczne.

Ściany w głównej części sali.

Tynki na ścianach są w dość dobrym stanie zachowania. Tylko na ścianie wschodniej, gdzie dochodziło do infiltracji wody wykazują one osłabioną kohezję i adhezję do podłoża.

Dekoracje na ścianie północnej zachowane są w bardzo dobrym stanie. Jedynie na łączeniach poszczególnych fragmentów papierów widoczne są lekkie odspojenia. Warstwy papieru uległy pożółknięciu i stały się kruche – może być to spowodowane użyciem kleju glutynowego o kwaśnym odczynie, który działa destrukcyjnie na celulozę. Dużym problemem są również liczne warstwy przemalowań znajdujące się na oryginalnej warstwie malarskiej. Ich adhezja do oryginału jest bardzo dobra, co może sprawiać bardzo duże problemy przy ich usuwaniu.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH SALI ARKADKOWEJ W PAŁACU I. K.
POZNAŃSKIEGO, W MUZEUM MIASTA ŁODZI.

Na ścianie wschodniej dekoracje malarskie zachowały się dość dobrze, jednak kohezja warstw i ich adhezja do podłoża jest bardzo osłabiona. Ze względu na to, że na ścianie dochodziło do infiltracji wody, warstwy papierowe uległy silnemu osłabieniu. Oryginalny grunt i warstwa malarska zachowały się dość dobrze, a adhezja wtórnych warstw do oryginału jest w tym miejscu dużo słabsza.

Na ścianie południowej oryginalne dekoracje uległy silnej destrukcji. Trudno jednak określić, czy było to spowodowane czynnikami zewnętrznymi czy działaniem człowieka. Zachowane fragmenty poddane zostały pracom renowacyjnym. Warstwa gruntu z warstwą malarską zostały transferowane na gazetę, a następnie na powrót przyklejone do ściany - spowodowało to spłaszczenie się oryginalnych ornamentów tłoczonych na znajdujących się pod spodem warstwie celulozowej. Z czasem użyty do reperacji klej skruszał przez co adhezja warstw uległa bardzo silnemu osłabieniu. Niewielkie fragmenty zachowanego oryginału zostały również starannie zagipsowane po krawędziach w celu zabezpieczenia ich przed odspajaniem.

Boazerie, sufit i drzwi w głównej części Sali.

Drewniane boazerie są w bardzo dobrym stanie. Przez lata ich powierzchnia uległa jednak zabrudzeniu. Okładziny ścienne i drzwi były już wcześniej poddawane pracom renowacyjnym, w trakcie których uzupełniono ubytki drewna, położono nowy lakier i wykonano prace pozłotnicze. Jedynie w dolnej części, w miejscach zasłoniętych wtórnymi sklejkami stan zachowanych elementów jest dużo gorszy – trudno określić czy jedynie te miejsca nie zostały poddane renowacji, czy ze względu na ich bardzo zły stan postanowiono je zasłonić. W miejscach tych zachowało się kilka oryginalnych desek sosnowych fornirowanych drewnem dębowym lakierowanym jasnym lakierem – kolor lakieru jest bardzo zbliżony do lakieru na pozostałych częściach boazerii. Na ścianie południowej brakuje jednej części okładziny wraz z rzeźbionymi elementami pozłacanymi, w jej miejscu wykonano deskowanie z desek sosnowych, które następnie przykryto sklejka.

Sufit jest w dobrym stanie. Elementy drewniane uległy jednak przez lata silnemu zabrudzeniu. W ostatnim roku w części północnej sufitu w miejscach zalanych przez wodę zostały wykonane prace renowacyjne.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH SALI ARKADKOWEJ W PAŁACU I. K. POZNAŃSKIEGO, W MUZEUM MIASTA ŁODZI.

Kolumny znajdujące się w centralnej części pomieszczenia są w dobrym stanie. Jedynie rzeźbione kapitele ze względu na zmiany wilgotności powietrza uległy znacznym zniszczeniom. Bardzo suche drewno popękało, widoczne są również ubytki części ozdobnych rzeźbień.

Niestety wykonane na większości elementów złożonych wtórne prace pozłotnicze są złej jakości. W wielu miejscach wykonany został retusz brązami pozłotniczymi po ubytkach, bez wcześniejszego uzupełnienia ubytków pulmentów. Dodatkowo całe złocenia zostały przykryte grubą warstwą szelaku. Na suficie złocenia wykonane zostały na nowo – na drewnie położone zostały grunty pozłotnicze i na mikstion olejny położona została folia szlagmetal. Wtórne metale położone na oryginalnych złoceniach uległy utlenieniu przez co miejscami zmieniły kolor.

Cele prac

Celem planowanego zadania jest powstrzymanie procesów degradacji, przywrócenie walorów estetycznych oraz w miarę możliwości walorów historycznych sali arkadkowej w Pałacu I.K. Poznańskiego w Łodzi. Badania konserwatorskie przeprowadzone w roku 2020 wykazały obecność monochromatycznej warstwy malarskiej w blendach na ścianach, marmoryzacji na suficie i jesionowych boazerii w części korytarzowej pomieszczenia oraz na ścianach w części głównej obecność ornamentalnego wzoru wykonanego z masy celulozowej malowanej na zielono, i ustaliły, że boazerie wykonane zostały z drewna dębowego lakierowanego bezbarwnym lakierem i zdobionego foliami złota i srebra. Zakres planowanych prac obejmuje konserwację i restaurację drewnianych boazerii, elementów architektonicznych, stolarki drzwiowej oraz dekoracji malarskich na ścianach.

Założenia konserwatorskie

Pozyskana z wykonanych badań konserwatorskich wiedza pozwala na przywrócenie oryginalnego wystroju wnętrz. Zwłaszcza kolorystyki ścian i sufitu w części korytarzowej oraz dekoracji na ścianach w części głównej. Niestety brak jakichkolwiek zdjęć czy zachowanych dokumentów nie pozwala jednoznacznie określić w jakim stopniu zmodernizowana została boazeria w części korytarzowej pomieszczenia. W części głównej większa część boazerii i elementów architektonicznych jest oryginalna.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH SALI ARKADKOWEJ W PAŁACU I. K.
POZNAŃSKIEGO, W MUZEUM MIASTA ŁODZI.

Jedynie w dolnych częściach ze względu na silne zniszczenie fornirów drewnianych zostały one przysłonięte drewnianymi sklejkami.

W trakcie przeprowadzanych prac konserwatorskich powinno się przywrócić pierwotny wygląd ścian w całej sali oraz sufitu w części korytarzowej. Elementy te powinny zostać oczyszczone z wtórnych przemalowań, zakonserwowane i poddane restauracji. Znajdujący się na suficie w części korytarzowej wtórny witraż powinien zostać wymieniony lub poddany renowacji. W przypadku boazerii drewnianych, sufitu w głównej części sali i drzwi, ze względu na ich dobry stan zachowania, prace renowacyjne powinno ograniczyć się do minimum. Należy usunąć wtórne płyciny w dolnym pasie ściany północnej i południowej oraz poddać konserwacji znajdujące się tam elementy oryginalne, na ich wzór wykonać rekonstrukcję brakujących fragmentów. Należy również wykonać rekonstrukcję brakującej płyciny wraz z rzeźbionymi elementami na ścianie południowej. Powinno się również wymienić listwy cokołowe i przypodłogowe wykonując je na wzór zachowanego oryginalnego fragmentu znajdującego się w południowo-wschodnim narożniku sali. Pozostałe elementy boazerii wymagają przede wszystkim oczyszczenia z zabrudzeń powierzchniowych i wykonania drobnych lokalnych napraw. Ważne jest również wykonanie konserwacji i restauracji elementów złożonych, które w wielu miejscach pociemniały oraz na skutek przeprowadzanych wcześniej prac renowacyjnych zostały pokryte szelakiem, który odebrał im walory estetyczne.

Wtórne podłogi powinny zostać usunięte i wymienione na nowe. Układ parkietu powinien zostać dobrany do zachowanych oryginalnych parkietów w pałacu.

Program prac konserwatorskich

Ściany w części korytarzowej

1. Demontaż tkanin stanowiących dekorację do filmu.
2. Wykonanie wstępnej dokumentacji fotograficznej i opisowej, które powinno być na bieżąco uzupełniane w trakcie przeprowadzanych prac konserwatorskich.
3. Zabezpieczenie znajdującej się dookoła blend boazerii i elementów drewnianych.
4. Oczyszczenie powierzchni blend z kurzu i luźnych zanieczyszczeń.
5. Mechaniczne usunięcie wtórnych warstw farby z oryginalnych warstw malatury.
6. Podklejenie rozwarstwionych drobnych fragmentów warstwy malarskiej za pomocą 3% Klucelu G w alkoholu etylowym. Dokładne stężenie kleju powinno zostać odpowiednio

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH SALI ARKADKOWEJ W PAŁACU I. K.
POZNAŃSKIEGO, W MUZEUM MIASTA ŁODZI.

dobrane poprzez wykonanie prób podklejania. W miejscach obszernych rozwarstwień i spęcherzeń warstwy malarskiej należy wykonać iniekcje z 10% Primalu AC 33.

7. Usunięcie wtórnych, niewłaściwie wykonanych uzupełnień tynku.
8. W razie konieczności konsolidacja tynków o osłabionej kohezji preparatem KSE 100. W miejscach o bardzo silnie osłabionej kohezji wzmacnianie strukturalne powinno zostać wykonane preparatem KSE 100, a następnie mokre w mokrym preparatem KSE 300. Po wykonaniu konsolidacji, przed podjęciem dalszych prac konserwatorskich należy odczekać do momentu utraty właściwości hydrofobowych preparatu.
9. Konsolidacja rozwarstwień i spęcherzeń tynków Ledanem TB1.
10. Uzupełnienie ubytków tynku zaprawą wapienno-piaskową o wypełniaczu dobranym wielkością uziarnienia do oryginalnych tynków. W przypadku głębokich ubytków uzupełnienia powinny zostać wykonane w kilku warstwach – spodnie warstwy powinny być wykonane z zapraw z większym wypełniaczem. Uzupełnienia ubytków powinny być opracowane w świetle bocznym tak aby ich faktura i wysokość była zgodna z oryginałem. Uzupełnienia tynków nie mogą wychodzić poza granice ubytków.
11. Wykonanie pobiał wapiennych na powierzchni uzupełnień tynków.
12. Retuszu lepiej zachowanych fragmentów malowideł przy użyciu pigmentów i 5% spoiwa akrylowego Paraloid B82 w alkoholu etylowym.
13. Wykonanie rekonstrukcji większych ubytków malowidła farbami krzemianowymi KAIM modyfikowanymi syrkami pigmentami. Rekonstrukcja powinna zostać wykonana naśladowując technikę oryginału – powinny zostać odtworzone warstwy kolorystyczne oraz znajdującym się na nich laserunek. Farby powinny być położone zgodnie z systemem proponowanym przez producenta.
14. Wyrównanie połysku partii zrekonstruowanych z oryginalną warstwą malarską za pomocą werniksu Lascaux Transparent Varnish 2-UV matt.
15. Montaż instalacji wystawienniczych, które pozwolą wieszać eksponaty bez uszkodzania ścian.

Konserwacja sufitu w części korytarzowej sali.

1. Wykonanie wstępnej dokumentacji fotograficznej i opisowej, które powinno być na bieżąco uzupełniane w trakcie przeprowadzanych prac konserwatorskich.
2. Zabezpieczenie znajdującej się na ścianach boazerii i elementów drewnianych.
3. Oczyszczenie powierzchni sufitu z kurzu i luźnych zanieczyszczeń.
4. Mechaniczne usunięcie wtórnych warstw farby i gipsu z oryginalnych warstw malatury.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH SALI ARKADKOWEJ W PAŁACU I. K.
POZNAŃSKIEGO, W MUZEUM MIASTA ŁODZI.

5. Podklejenie rozwarstwionych drobnych fragmentów warstwy malarskiej za pomocą 3% Klucelu G w alkoholu etylowym. Dokładne stężenie kleju powinno zostać odpowiednio dobrane poprzez wykonanie prób podklejania. W miejscach obszernych rozwarstwień i spęcherzeń warstwy malarskiej należy wykonać iniekcje z 10% Primalu AC 33.
6. Usunięcie wtórnych, niewłaściwie wykonanych uzupełnień tynku.
7. W razie konieczności konsolidacja tynków o osłabionej kohezji preparatem KSE 100. W miejscach o bardzo silnie osłabionej kohezji wzmacnianie strukturalne powinno zostać wykonane preparatem KSE 100, a następnie mokre w mokrym preparatem KSE 300. Po wykonaniu konsolidacji, przed podjęciem dalszych prac konserwatorskich należy odczekać do momentu utraty właściwości hydrofobowych preparatu.
8. Konsolidacja rozwarstwień i spęcherzeń tynków Ledanem TB1.
9. Uzupełnienie ubytków tynku zaprawą wapienno-piaskową o wypełniaczu dobranym wielkością uziarnienia do oryginalnych tynków. W przypadku głębokich ubytków uzupełnienia powinny zostać wykonane w kilku warstwach – spodnie warstwy powinny być wykonane z zapraw z większym wypełniaczem. Uzupełnienia ubytków powinny być opracowane w świetle bocznym tak aby ich faktura i wysokość była zgodna z oryginałem. Uzupełnienia tynków nie mogą wychodzić poza granice ubytków.
10. Uzupełnienie ubytków gipsowego gruntu.
11. Retuszu lepiej zachowanych fragmentów malowideł przy użyciu pigmentów i 5% spoiwa akrylowego Paraloid B82 w alkoholu etylowym.
12. Wykonanie rekonstrukcji większych ubytków malowidła farbami krzemianowymi KAIM modyfikowanymi syrkami pigmentami. Rekonstrukcja powinna zostać wykonana naśladując technikę oryginału – powinny zostać odtworzone warstwy kolorystyczne oraz znajdującym się na nich laserunek. Farby powinny być położone zgodnie z systemem proponowanym przez producenta.
13. Wyrównanie świecenia partii zrekonstruowanych z oryginalną warstwą malarską za pomocą werniksu Lascaux Transparent Varnish 2-UV matt.

Renowacja wtórnego witrażu w części korytarzowej sali.

1. Wykonanie wstępnej dokumentacji fotograficznej i opisowej, które powinno być na bieżąco uzupełniane w trakcie przeprowadzanych prac konserwatorskich.
2. Wstępne oczyszczenie kwater witrażowych luźnego kurzu i zabrudzeń.
3. Demontaż kwater witrażowych.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH SALI ARKADKOWEJ W PAŁACU I. K.
POZNAŃSKIEGO, W MUZEUM MIASTA ŁODZI.

4. Ocenienie stanu zachowania metalowej konstrukcji do której zamontowany został witraż. Elementy mocno skorodowane należy wymienić na nowe. Elementy których stan zachowania pozwala na dalsze pełnienie przez nie funkcji konstrukcyjnej należy oczyścić z zanieczyszczeń powierzchniowych oraz mechanicznie usunąć rdzę. Następnie elementy metalowe należy zabezpieczyć farbą lub lakierem zabezpieczającym przed dalszą korozją.
5. Rozłożenie kwater witrażowych.
6. Oczyszczenie szkielew witrażowych przy użyciu lekkiego detergentu (np. 2% Contrad 2000)
7. Wykonanie rekonstrukcji i wymiany uszkodzonych szkielew witrażowych.
8. Powtórne osadzenie szklanych elementów w ołowionych profilach z użyciem usztywniaczy.
9. Obustronne kitowanie kwater witrażowych.
10. Montaż witraża.

Konserwacja fakturalnych tapet na ścianach w głównej części sali.

Ze względu na złożoną strukturę obiektu i konieczność przeprowadzenia interdyscyplinarnych zabiegów prace powinny być wykonywane przez konserwatora zabytków papierowych we współpracy z konserwatorem malarstwa.

1. Demontaż tkanin stanowiących dekorację do filmu wraz z drewnianym stelażem, do którego zostały zamontowane.
2. Wykonanie wstępnej dokumentacji fotograficznej i opisowej, które powinno być na bieżąco uzupełniane w trakcie przeprowadzanych prac konserwatorskich.
3. Usunięcie wtórnych przemalowań z powierzchni ściany. Ze względu na obecność masy papierowej, która może odkształcać się pod wpływem wilgoci lub reagować na rozpuszczalniki należy używać żeli rozpuszczalnikowych, które ograniczą penetrację rozpuszczalników w głąb obiektu.
4. Po usunięciu wtórnych przemalowań należy określić dokładny stan zachowania obiektu – zwłaszcza na ścianie wschodniej i północnej. Powinno się zbadać pH warstw papierowych i ewentualnie podjąć decyzję o sposobie ich odkwaszania. Ze względu na możliwość uszkodzenia tapet podczas ich demontażu ze ścian powinno się to wykonać tylko w miejscach, gdzie jest to konieczne i nie przyczyni się do nadmiernego uszkodzenia obiektu. Zdemonstrowane elementy należy poddać pełnej konserwacji.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH SALI ARKADKOWEJ W PAŁACU I. K.
POZNAŃSKIEGO, W MUZEUM MIASTA ŁODZI.

5. Podklejenie odspojonych fragmentów tapet. Konsolidacje tapet z podłożem należy rozpocząć od próby reaktywacji starego kleju wprowadzając pod powierzchnię papieru niewielkie ilości wilgoci. Jeśli metoda ta nie skutkuje należy za pomocą iniekcji wprowadzić nowy klej – najlepiej akrylowy o pH odpowiednim dla papieru.
6. Uzupełnienie ubytków tynku i wyprawy gipsowej. Ze względu na obecność warstw papierowych ubytki powinno uzupełnić szpachlą akrylową (np. italstucco, modostuc) w przypadku większych ubytków mieszając ją z wypełniaczem piaskowym. Jedynie w miejscach bardzo obszernych ubytków należy wykonać uzupełnienia zaprawą wapienno-piaskową.
7. Uzupełnienie ubytków tapety masą papierową, odtwarzając ornamentalny wzór.
8. W miejscach rozległych ubytków tapety należy wykonać jej rekonstrukcję.
9. Uzupełnienie ubytków gruntu kitem akrylowym (np. italstucco, modostuc).
14. Uzupełnienie ubytków warstwy malarskiej przy użyciu pigmentów i 5% spoiwa akrylowego Paraloid B82 w alkoholu etylowym.

Boazerie, sufit drewniany i elementy architektoniczne.

1. Wykonanie wstępnej dokumentacji fotograficznej i opisowej, które powinno być na bieżąco uzupełniane w trakcie przeprowadzanych prac konserwatorskich.
2. W miarę możliwości demontaż części boazerii w celu oczyszczenia z kurzu przestrzeni między ścianą a boazerią.
3. Demontaż płyt z elementami rzeźbionymi połączanymi i posrebrzanymi. W przypadku miejsc w których elementy pozłotnicze nie są możliwe do demontażu (np. kapitele kolumn) powinno się je zabezpieczyć i po wykonaniu konserwacji elementów drewnianych na czysto przystąpić do konserwacji elementów pozłotniczych.
4. Dezynfekcja obiektu oraz ścian znajdujących się za nim 2% Prewentolem R80.
5. Osłabione elementy drewna należy wzmocnić poprzez konsolidację odpowiednim preparatem np. Remmers PU-Holzverfestigung, Hekol I-50 lub L-50. Preparat do konsolidacji powinien zostać odpowiednio dobrany przez konserwatora zabytków na podstawie stanu zachowania obiektu i przeprowadzonych prób konsolidacji. Osłabione elementy z drewna dębowego i jesionowego można wzmocnić poprzez konsolidację Paraloidem B72 lub preparatem Rexil CTS. Tak jak w przypadku sosnowych konstrukcji decyzja o konsolidacji i użytym do niej preparacie powinna zostać podjęta na podstawie stanu zachowania i przeprowadzonych prób.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH SALI ARKADKOWEJ W PAŁACU I. K.
POZNAŃSKIEGO, W MUZEUM MIASTA ŁODZI.

6. Usunięcie wtórnych elementów i wykonanie nowych pasujących do elementów oryginalnych. Powinno się przede wszystkim zrekonstruować brakującą płycinę na północnej ścianie oraz listwy przypodłogowe.
7. W miejscach, gdzie jest to konieczne czyszczenie elementów drewnianych z lakieru.
8. Podklejenie odspojonych fragmentów forniru przy użyciu kleju poliuretanowego do drewna.
9. Uzupełnienie brakujących fragmentów forniru oraz większych ubytków boazerii drewnem dobranym kolorystycznie i pod względem usłojenia do oryginalnych oklein i drewna boazerii.
10. Uzupełnienie mniejszych ubytków drewna oraz głębszych zarysowań drewna żywicą Araldit.
11. Zabezpieczenie powierzchni drewna lakierem ogniochronnym. 20. 11. 2020
Rusiniak
12. Usunięcie wtórnych parkietów.
13. Wykonanie nowych parkietów nawiązujących do danej epoki i stylu pomieszczenia.
14. Pokrycie parkietu lakierem ogniochronnym.

Konserwacja rzeźbionych płycin i kapiteli ozdobionych foliami złota i srebra.

1. Wykonanie wstępnej dokumentacji fotograficznej i opisowej, które powinno być na bieżąco uzupełniane w trakcie przeprowadzanych prac konserwatorskich.
2. W miarę możliwości demontaż elementów złożonych z boazerii. Przy demontażu należy pamiętać o dokładnej inwentaryzacji elementów.
3. Usunięcie wtórnych szelaków z partii złożonych i srebrzonych.
4. Oczyszczenie złocień i rzeźbień z zabrudzeń powierzchniowych i wtórnych retuszy. Na płycinach znajdujących się na suficie powinno się usunąć wtórne złocenia oraz wykonać je na nowo zgodnie z technologią oryginału.
5. Uzupełnienie ubytków drewna poprzez wstawienie fleków drewnianych w większe ubytki oraz wypełnienie mniejszych ubytków żywicą Araldit oraz scalenie ich kolorystycznie z oryginalnym drewnem.
6. Pokrycie drewna przezroczystym lakierem.
7. Przeklejenie nowego oraz odsłoniętego z pod pulmentów drewna 7% klejem skórnym.
8. Uzupełnienie ubytków pulmentów.
9. Uzupełnienie ubytków złota i srebra na oryginalne i uzupełnione pulmenty.
10. Wykonanie laserunków na foli srebrnej.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH SALI ARKADKOWEJ W PAŁACU I. K.
POZNAŃSKIEGO, W MUZEUM MIASTA ŁODZI.

Konserwacja stolarki drzwiowej w części korytarzowej.

1. Wykonanie wstępnej dokumentacji fotograficznej i opisowej, które powinno być na bieżąco uzupełniane w trakcie przeprowadzanych prac konserwatorskich.
2. Demontaż stolarki drzwiowej.
3. Demontaż okuć i elementów metalowych.
4. W przypadku drzwi na ścianie zachodniej należy wykonać odkrywki na drzwiach od strony klatki schodowej w celu ustalenia ich pierwotnej kolorystyki i podjęcia decyzji o tym w jaki sposób finalnie mają wyglądać.
5. Mechaniczne czyszczenie powierzchni drewnianych z wtórnych lakierów i farb.
6. Uzupełnienie większych ubytków drewnem dobranym kolorystycznie i pod względem usłojenia do oryginalnych desek drzwi.
7. Uzupełnienie mniejszych ubytków drewna oraz głębszych zarysowań drewna żywicą Araldit oraz scalenie ich kolorystycznie z oryginalnym drewnem.
8. Pokrycie drewna przezroczystym lakierem.
9. Montaż okuć i elementów metalowych.
10. Montaż stolarki drzwiowej. Drzwi na ścianie zachodniej ze względu na przepisy przeciwpożarowe powinny otwierać się na stronę klatki schodowej, w tym celu należy wymienić zawiasy drzwiowe. Odwrócenie drzwi nie jest możliwe, ze względu na różną dekorację z obu ich stron. Dodatkowo do drzwi powinny zostać zamontowane uszczelki przylgowe oraz pęczniące wzdłuż ościeżnicy. Zgodnie z przepisami powinny zostać również zamontowane samozamykacze – podczas doboru modelu należy zwrócić uwagę na to by były one jak najmniej widoczne. Jeśli waga drzwi na to pozwoli zaleca się zastosować samozamykacze ukryte.

Konserwacja stolarki drzwiowej w głównej części sali.

1. Wykonanie wstępnej dokumentacji fotograficznej i opisowej, które powinno być na bieżąco uzupełniane w trakcie przeprowadzanych prac konserwatorskich.
2. Demontaż stolarki drzwiowej.
3. Demontaż okuć i elementów metalowych.
4. Oczyszczenie powierzchni lakierów z zabrudzeń powierzchniowych. Jeśli będzie to konieczne usunięcie lakieru – najlepiej przy użyciu odpowiednio dobranych środków chemicznych.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH SALI ARKADKOWEJ W PAŁACU I. K.
POZNAŃSKIEGO, W MUZEUM MIASTA ŁODZI.

5. Uzupełnienie większych ubytków drewnem dobranym kolorystycznie i pod względem usłojenia do oryginalnych desek drzwi.
6. Uzupełnienie mniejszych ubytków drewna oraz głębszych zarysowań drewna żywicą Araldit oraz scalenie ich kolorystycznie z oryginalnym drewnem.
7. Pokrycie drewna przezroczystym lakierem.
8. Usunięcie wtórnych szelaków z partii złożonych i srebrzonych.
9. Oczyszczenie złocen i rzeźbień z zabrudzeń powierzchniowych i wtórnych retuszy.
10. Przeklejenie odsłoniętego z pod pulmentów drewna 7% klejem skórnym.
11. Uzupełnienie ubytków pulmentów.
12. Uzupełnienie ubytków złota i srebra na oryginalne i uzupełnione pulmenty.
13. Wykonanie laserunków na foli srebrnej.
14. Montaż okuć i elementów metalowych.
15. Montaż stolarki drzwiowej.

Zalecenia dla użytkownika – program opieki profilaktycznej.

W pomieszczeniu należy zachować stabilne, monitorowane warunki ciepłno-wilgotnościowe. Temperatura wnętrza powinna być utrzymywana w granicy 18°C ($\pm 5^{\circ}\text{C}$). Nie można doprowadzać do nagłych zmian temperatury. Wilgotność względna powinna wynosić 45-50% Rh. Wahania wilgotności względnej w ciągu doby nie powinny przekraczać $\pm 2\%$ Rh.

Preferowane oświetlenie światłem rozproszonym max. 300 lux.

Nie należy dopuszczać do nadmiernego gromadzenia się na powierzchni obiektu kurzu. Zaleca się minimum raz na rok wykonać oczyszczanie powierzchni z nagromadzonych zanieczyszczeń powierzchniowych. Zabieg powinien być wykonywany na sucho za pomocą miękkiej szczoteczki z piór lub ściereczki z mikrofibry i powinien być nadzorowany przez konserwatora zabytków.

Obiekt powinien być stale monitorowany w celu szybkiego wykrywania następujących zmian lub nagłych zniszczeń spowodowanych przez czynniki zewnętrzne. Przynajmniej raz do roku powinna być przeprowadzona okresowa kontrola stanu zachowania obiektu wykonana przez uprawnionego konserwatora zabytków, z której powinno zostać sporządzone sprawozdanie. Dodatkowo powinny być przeprowadzane okresowe kontrole szczelności pokrycia dachowego, drożności rynien oraz szczelności układu elementów centralnego ogrzewania. W razie wykrycia usterek powinny one zostać niezwłocznie wyeliminowane, aby zabezpieczyć obiekt przed infiltracją wody do struktury obiektu.

W razie wystąpienia pożaru powinno się stosować środki gaśnicze w postaci gazów lub proszku. Obiekt wykonany jest w dużej mierze z drewna, które jest bardzo podatne na nagłe zmiany cieplne i wilgotnościowe.

Zaleca się, by wszelkie czynności związane z naprawą ewentualnie pojawiających się zniszczeń były wykonywane z udziałem uprawnionego konserwatora dzieł sztuki lub prowadzone pod jego nadzorem, za zezwoleniem Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków i pod jego dozorem.

MURALIS
Zuzanna Ptaszyńska
05-230 Kolbarka, ul. Pr. Żytnińskiego 28
t. 880-00-429
NIP 125-000-0000 364105607

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH SALI ARKADKOWEJ W PAŁACU I. K.
POZNAŃSKIEGO, W MUZEUM MIASTA ŁODZI.

Dokumentacja fotograficzna

Fot. 1 Część korytarzowa. Widok na stronę południową.....	21
Fot. 2 Część korytarzowa. Sufit. Widok na część południową.....	22
Fot. 3 Część korytarzowa. Ściana zachodnia.....	22
Fot. 4 Kolumna południowa.....	23
Fot. 5 Kapitel kolumny północnej. Widoczne spękania.....	24
Fot. 6 Drzwi w części korytarzowej. Ściana południowa.....	24
Fot. 7 Drzwi w części korytarzowej. Ściana zachodnia.....	25
Fot. 8 Drzwi w części korytarzowej. Ściana północna.....	26
Fot. 9 Ściana w części głównej. Ściana północna.....	27
Fot. 10 Ściana północna. Tapeta strukturalna pokryta wtórnymi przemalowaniami i stelażem do montażu tkanin.....	27
Fot. 11 Ściana w części głównej. Ściana południowa.....	28
Fot. 12 Fragment złoceń na drzwiach południowych w głównej części sali.....	29
Fot. 13 Pozłacane, rzeźbione płyciny. Boazeria, ściana południowa.....	30
Fot. 14 Ściana w części głównej. Ściana wschodnia.....	30
Fot. 15 Ściana w części głównej. Ściana wschodnia.....	31
Fot. 16 Zielona warstwa oryginalnej kolorystyki ścian w głównej części sali. Ściana wschodnia.....	31
Fot. 17 Sufit w głównej części sali. Widok na stronę południową.....	32
Fot. 18 Sufit w głównej części sali. Widok na stronę północną.....	32
Fot. 19 Rzeźbiona płycina na suficie ze złoconiami.....	33
Fot. 20 Ślady po infiltracji wody na suficie.....	33

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH SALI ARKADKOWEJ W PAŁACU I. K.
POZNAŃSKIEGO, W MUZEUM MIASTA ŁODZI.

Fot. 1 Część korytarzowa. Widok na stronę południową.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH SALI ARKADKOWEJ W PAŁACU I. K.
POZNAŃSKIEGO, W MUZEUM MIASTA ŁODZI.

Fot. 2 Część korytarzowa. Sufit. Widok na część południową.

Fot. 3 Część korytarzowa. Ściana zachodnia.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH SALI ARKADKOWEJ W PAŁACU I. K.
POZNAŃSKIEGO, W MUZEUM MIASTA ŁODZI.

Fot. 4 Kolumna południowa.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH SALI ARKADKOWEJ W PAŁACU I. K.
POZNAŃSKIEGO, W MUZEUM MIASTA ŁODZI.

Fot. 5 Kapitel kolumny północnej. Widoczne spękania.

Fot. 6 Drzwi w części korytarzowej. Ściana południowa.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH SALI ARKADKOWEJ W PAŁACU I. K.
POZNAŃSKIEGO, W MUZEUM MIASTA ŁODZI.

Fot. 7 Drzwi w części korytarzowej. Ściana zachodnia.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH SALI ARKADKOWEJ W PAŁACU I. K.
POZNAŃSKIEGO, W MUZEUM MIASTA ŁODZI.

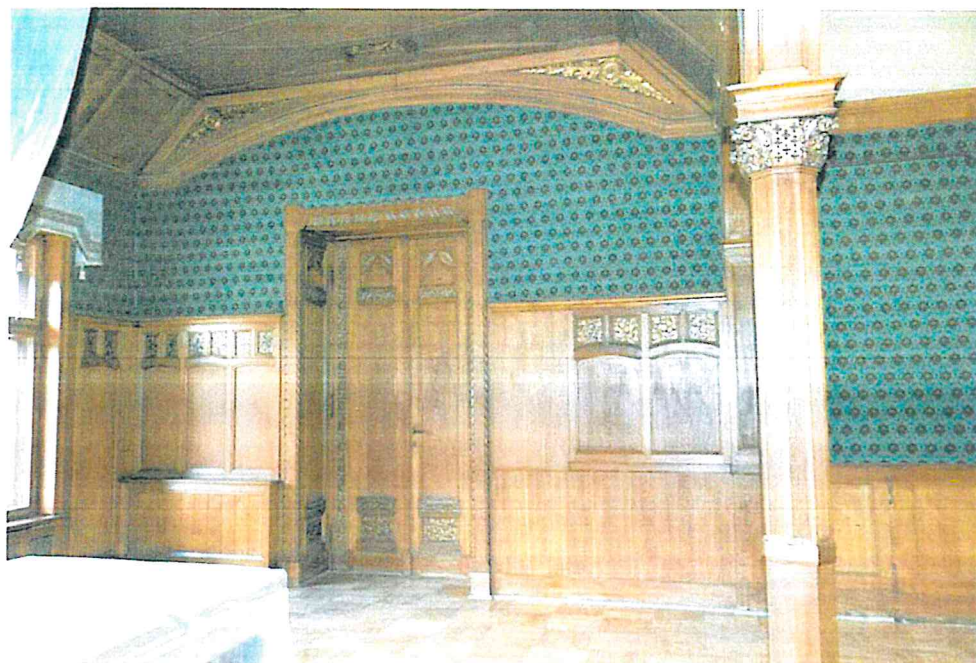

Fot. 8 Drzwi w części korytarzowej. Ściana północna.

A close-up photograph of a wooden frame structure. The frame is made of dark wood and is covered with a light-colored, textured material, possibly paper or fabric. A small white label with the number '45' is visible on the right side of the frame. The texture of the material is visible, showing some creases and folds. The lighting is even, highlighting the details of the frame and the material.

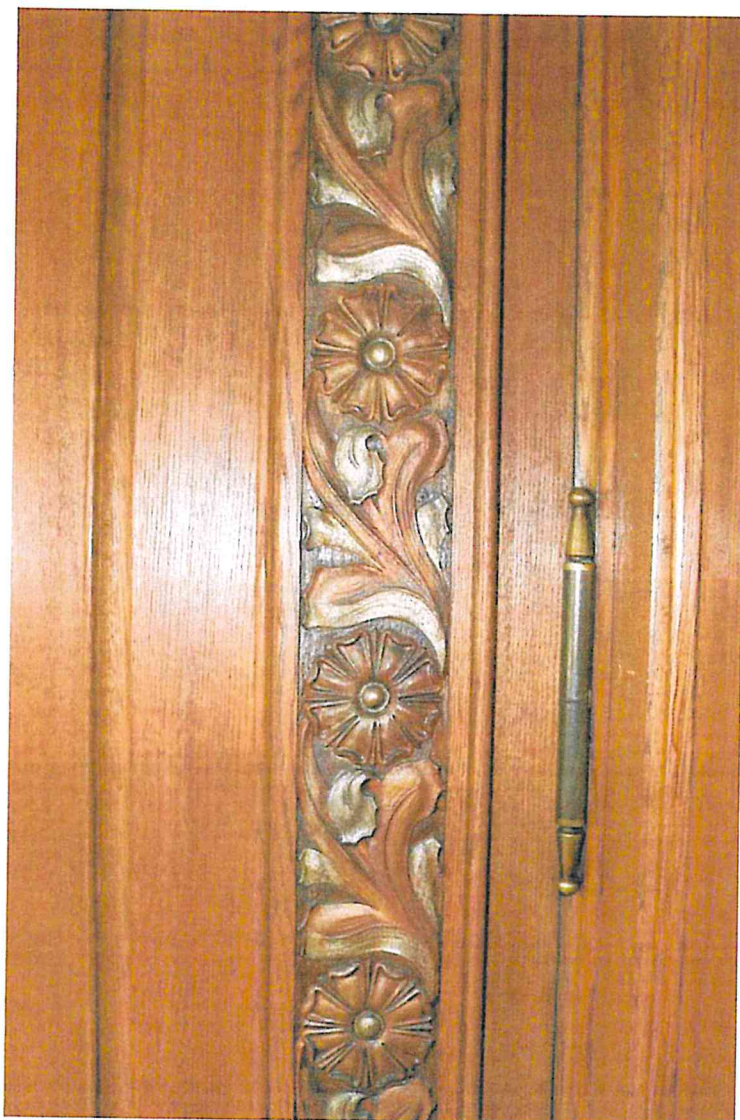
PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH SALI ARKADKOWEJ W PAŁACU I. K.
POZNAŃSKIEGO, W MUZEUM MIASTA ŁODZI.

Fot. 11 Ściana w części głównej. Ściana południowa.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH SALI ARKADKOWEJ W PAŁACU I. K.
POZNAŃSKIEGO, W MUZEUM MIASTA ŁODZI.

Fot. 12 Fragment złoceń na drzwiach południowych w głównej części sali.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH SALI ARKADKOWEJ W PAŁACU I. K.
POZNAŃSKIEGO, W MUZEUM MIASTA ŁODZI.

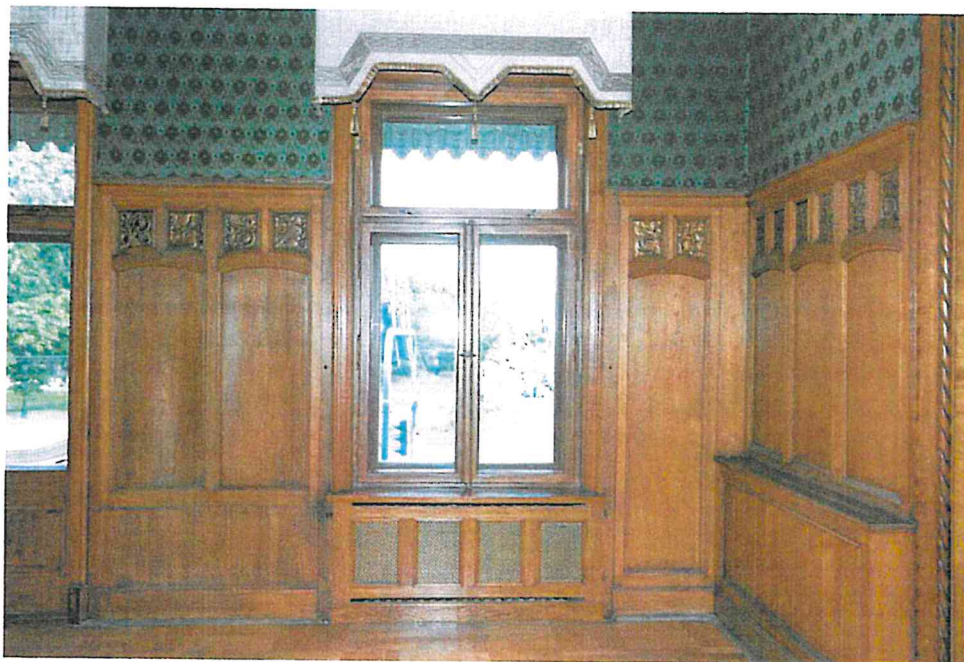
Fot. 13 Połączone, rzeźbione płyciny. Boazeria, ściana południowa.

Fot. 14 Ściana w części głównej. Ściana wschodnia.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH SALI ARKADKOWEJ W PAŁACU I. K.
POZNAŃSKIEGO, W MUZEUM MIASTA ŁODZI.

Fot. 15 Ściana w części głównej. Ściana wschodnia.

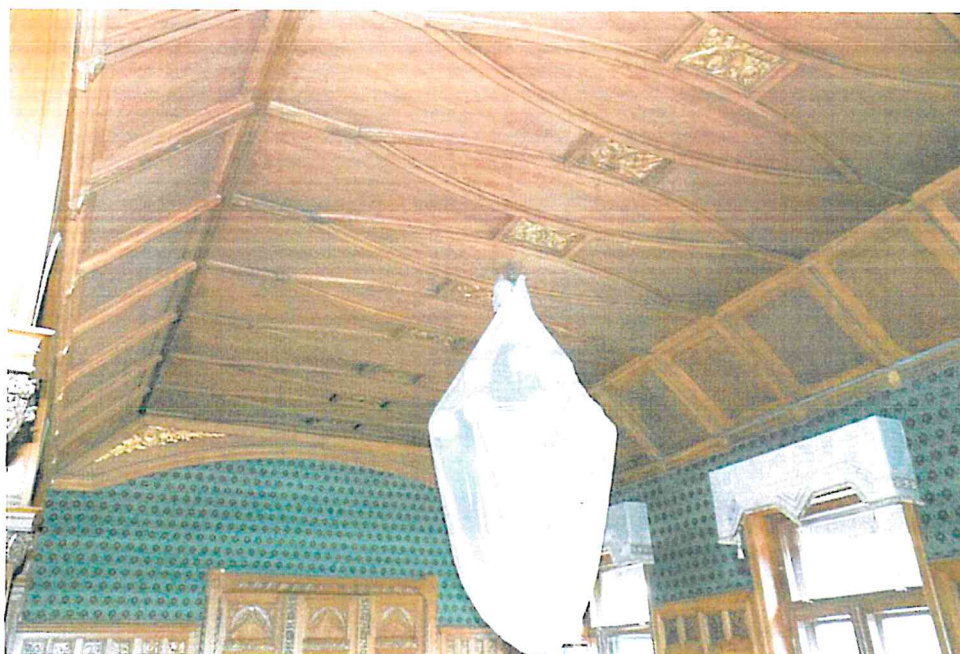
Fot. 16 Zielona warstwa oryginalnej kolorystyki ścian w głównej części sali. Ściana wschodnia.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH SALI ARKADKOWEJ W PAŁACU I. K.
POZNAŃSKIEGO, W MUZEUM MIASTA ŁODZI.

Fot. 17 Sufit w głównej części sali. Widok na stronę południową.

Fot. 18 Sufit w głównej części sali. Widok na stronę północną.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH SALI ARKADKOWEJ W PAŁACU I. K.
POZNAŃSKIEGO, W MUZEUM MIASTA ŁODZI.

Fot. 19 Rzeźbiona płycina na suficie ze złoconiami.

Fot. 20 Ślady po infiltracji wody na suficie.

